

Happy Go Lucky Interactie Training!

Mathilde Kuper & Anja Berkelaar

Opbouw curriculum Happy Go Lucky, een gemeenschappelijke training voor professionele opvoeders en ouders.

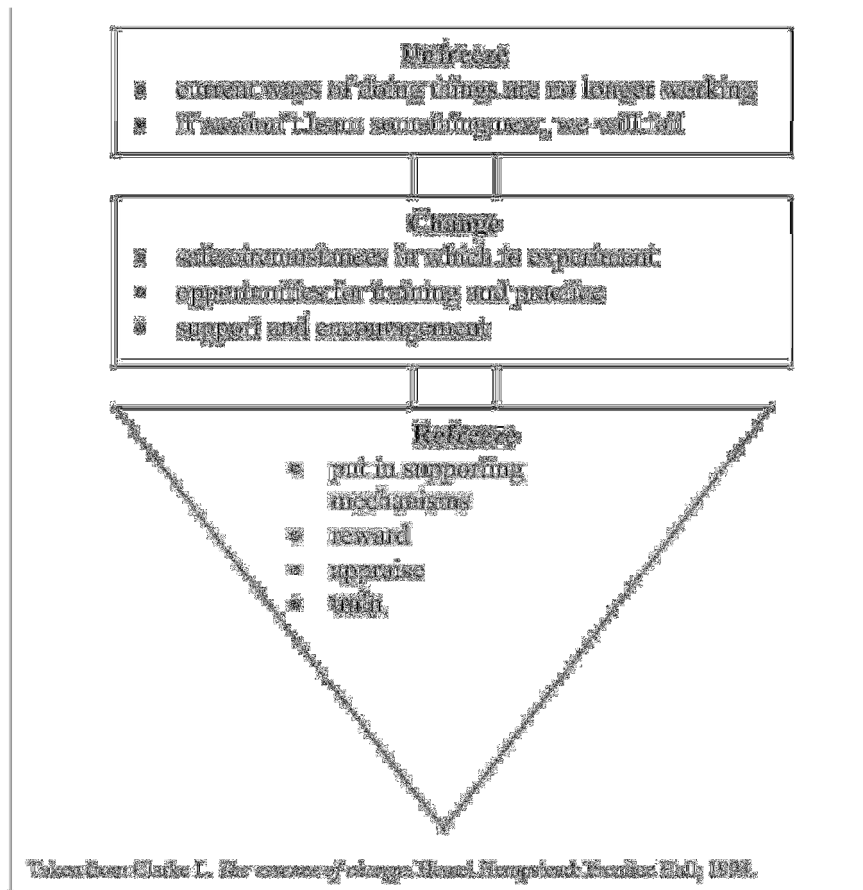
Het programma volgt Lewin's fasering van verandering. Via een proces van "ontdooien" naar "transitie" naar "verankeren" van het nieuw aangeleerde gedrag om verbindend met elkaar te communiceren.

Groeien doe je samen! In de kinderopvangsector zijn er 3 partijen betrokken bij communicatie: ouders, pedagogisch medewerkers en kinderen. De trainers gaan van het standpunt uit dat zowel ouders als pedagogisch medewerkers de intentie hebben begripvol met elkaar te communiceren om volledig kinderen te ontplooiën. Echter de dagelijkse praktijk, de hectiek van alledag, de ontwikkeling van diverse kinderen, omstandigheden in het privé – of professionele leven, groepsprocessen in de kinderopvanggroep etc. kunnen voor fricties zorgen. Kinderopvang is een kwetsbaar en dynamisch proces. Opvoedingskwetsies zijn niet de makkelijkste issues. Groeien gaat gefaseerd en soms met pijn gepaard. Het bewust zijn van en bespreekbaar maken van wensen, verlangens, irritaties en frustraties is een vak apart.

De stelling van de trainers is dat 21^e eeuwse ouders winst boeken als zij in staat zijn om opvoedingstaken te delen met een gelegeerde ander [de kinderopvang, de pedagogisch medewerkers, de groep van het betrokken kind]. Voor de 21^e eeuwse kinderopvang professional is het de kunst om succesvol om te gaan met de dynamiek op de groep, te handelen vanuit pedagogisch beleid en conform protocollen en aan te sluiten op de wensen van de klant [de ouders]. Daarnaast constateren de trainers ook een opleidingsverschil tussen klanten [veelal WO en HBO niveau ouders] en medewerkers [veelal MBO en enkele HBO'er]. De kunst is te overbruggen, om gedrag op een constructieve wijze met zinvolle, heldere communicatie bespreekbaar te maken. Dit zonder dat de andere partij zich aangevallen voelt of gefrustreerd of overladen met verwijten.

Groeien doe je samen: happy go lucky! Na afloop van de training is de cursist bewust van de kracht van communicatie op het interactieproces tussen ouders, medewerkers en kinderen. De cursist is in staat om zich verbindend - zonder macht of dwang - op te stellen en met respect te overbruggen naar de andere partij. Dit opdat de andere partij "het punt" ziet dat gemaakt wordt en vanuit begrip voor de wensen van de ander tracht mee te bewegen en te handelen. Dit al zonder dat de relatie ter discussie komt te staan, maar dat het inzicht bij beide betrokkenen dat hier sprake van een leer- en groeiproces is.

De training vindt plaats in een periode van 8 weken, waarbij om de 14 dagen een groepsessie is met tussendoor huiswerkopdrachten.

- Dagdeel 1: Unfreeze: wat is het effect van mijn communicatie op de ander?
- Dagdeel 2: Change: hoe verbindend en open te communiceren?
- Dagdeel 3: Refreeze: hoe verbindend communiceren te internaliseren en te ritualiseren?
- Dagdeel 4: Terugkom-sessie, evaluatie.

In alle dagdelen is er ruimte praktijksituaties over het voetlicht te brengen. Deze zullen enerzijds in een theoretisch daglicht worden gesteld voor begrip en inzicht, daarnaast wordt er pragmatisch gewerkt aan vaardigheden om de situatie te verbeteren. De kunst van "Happy go Lucky" is de inzichten te verbinden aan - om met "Mindfulness" te handelen in- de dagelijkse praktijk van zowel ouders, kinderen als pedagogisch medewerkers.

Dagdeel 1 / Unfreeze: wat is het effect van mijn communicatie op de ander?

Leerdoelen:

- ✓ verschil tussen communicatie op inhoud- en betrekkingenniveau inzien.
- ✓ iedereen neemt zijn OMA mee [Overtuigingen, Meninge[n] en Aannames]. De invloed van aannames, gedachte[re]inen, emoties, ervaringen op de dagelijkse communicatie.
- ✓ “Is this what you wanted? To live in a house that is haunted by the ghost of you and me”. Wat is het effect van escalatie en de-escalatie in een dynamisch communicatieproces. Het voorkomen van spanning in een relatie, op de groep, met de Ander[en].

Resultaat: verbeterde basiscommunicatie op dieper bewustzijnsniveau, “reflection on action”.

Werkvormen:

1. Input theorie communicatie, plenair. *Communicatie is zowel verbaal als non-verbaal. Bij goede communicatie lopen verbaal en non-verbaal synchroon.*
2. Inventariserende groepsopdracht: kennismaken + communiceren. *“Zet je beste beentje voor. Vervolgens: laat je eens van je nare, chagrijnige zijde zien”.* Kennismakingspel + reflectie.
3. Verder met input theorie communicatie, plenair: voorbeelden van interpretaties van situaties die ambigue zijn. OMA= overtuigingen, meningen en aannames. *Met OMA op pad: over de invloed van overtuigingen, meningen en aannames.* Geweldloze communicatie en theorie over loslaten.
4. Individuele casus + vragenlijst . *Niemand weet ik dat Repelsteeltje heet.*
5. Rollenspel in duo's over *“Hoe ziet jouw OMA eruit als je pedagogisch bezig bent met kinderen?”.*
6. Inventariserende groepsopdracht: onderzoek naar verbale en non-verbale invloeden.
7. Input theorie communicatie, plenair. *Bewust en onbewust communicatie beïnvloeden. Hoe wordt je bewust van het onbewuste.*
8. Plenair. Inbrengen van KPS=Kritische, Pedagogische Situaties gericht op samenwerken.
9. Individuele vragenlijst en huiswerk *“aan de gang met de ongewenste effecten van OMA”.*

Inhoud:

De leerdoelen van dagdeel 1 resulteren in een verbeterde *basiscommunicatie* op een dieper niveau.

1. Het begint met een theoretische uitleg (klassikaal, powerpoint, film) over communicatie. Hierna heeft de deelnemer algemene kennis van de verbale en non-verbale aspecten. En inzicht in de mogelijke effecten van communicatie op de Ander[en] en de situatie.
{20 minuten}
2. Een interactief kennismakings en communicatiespel (praktijkopdracht voor de hele groep) zet de deelnemer aan het werk en zijn of haar communicatiestijl komt gelijk naar boven.

Uiteraard draagt dit verbindende element direct bij aan de *samenwerking van ouders en pedagogische medewerkers*. Na het spel is er tijd voor groepsreflectie (feedback opdracht, klassikaal begeleid. {20 minuten})

3. Vervolgens wordt verder gegaan met input theorie communicatie om kennis te combineren met de communicatie uit de praktijk, zoals tot nu toe in beeld is gekomen door het kennismakingsspel. Dit wordt uitgebreid met voorbeelden van interpretaties van situaties die ambigue zijn. Wat zijn de invloeden van mijn OMA, mijn overtuigingen, meningen en aannames. Hoeveel invloed heeft OMA en hoe kan je daar in sturen? {30 minuten}
4. Spiegelend werken komt door de hele opleiding terug, direct reflectie door de cursist zelf en anderen op wat de cursist doet/gedaan hebt, zodat kennis van eigen gedrag de motivatie gaat worden om gedrag te veranderen. Daarom wordt de theorie afgerond met een individuele opdracht (vragenlijst, inzichten, conclusies) om goed de cursist persoonlijke situatie in beeld te houden. *Niemand weet dat ik Repelsteeltje heet*. {15 minuten}
5. Na deze individuele reflectie volgt een rollenspel van fictieve maar praktijk gerelateerde situaties voor de deelnemers. De opdrachten verschuiven bewust van macro (algemeen, buiten mij), naar meso (jij en ik) en micro (ik) niveau. Uiteindelijk is het doel verbeterd welbevinden door verbindende communicatie. Nu gaat welbevinden over een individu (ik), communicatie en sociale omgang dragen daar direct aan bij (jij en ik). Maar in het toegankelijk te maken van nieuwe inzichten is het veilig om theorie op macro niveau te brengen. Aan de hand van rollenspellen (duo opdrachten voor de groep) word de invloed van gedachten, emoties, overtuigingen, meningen en aannames (OMA's) zichtbaar gemaakt door de deelnemers aan elkaar. {15 minuten}
6. Vervolgens gaan ouders en pedagogisch medewerkers bij elkaar zitten voor een nieuwe inventarisatieopdracht(kleine groepjes, brainstorm). Aan de hand van vragen wordt het non-verbale aspect verder onderzocht. Welke gedachten, emoties, overtuigingen, meningen en aannames spelen allemaal een rol, weet de cursist ze? De inzichten uit de rollenspellen kunnen worden meegenomen. Deze inventarisatie zal gaan bijdragen aan een betere *samenwerking met de ouders, maar ook in de groep*. {20 minuten}
7. De resultaten van de inventarisatie worden gepresenteerd (klassikaal). Om vervolgens te worden aangevuld en uitgebreid met de theorie (kennis, powerpoint, filmpje) over de invloed van gedachten, emoties, overtuigingen, meningen en aannames. Wat gebeurd en bewust en wat onderbewust. Wat kan je beïnvloeden en hoe wordt je bewust van je onderbewuste. Hier wordt direct een link gemaakt met de ingebrachte inventarisaties. Bovendien wordt zorgvuldig gekeken naar de verschillende inbreng van pedagogisch medewerkers en de ouders. Dit wordt allemaal in het kader gezet van de praktijk: het uit handen geven van de cursist kind, afspraken maken, ophalen/brengen,... {20 minuten}
8. Inbreng KPS. Daarna gaan we over op de praktijk. Deelnemers brengen een situatie in waarbij het gaat om communicatie tussen volwassenen (ouders en/of pedagogisch medewerkers) of tussen volwassenen en kinderen. Deze situatie wordt nagespeeld met de

trainers (klassikaal). In deze rollenspellen mag alles nog 'fout' gaan en escaleren, daar zal de trainer ook aan bijdragen. Dit mag een hilarisch gebeuren zijn, waardoor situaties bespreekbaar worden en deelnemers hun eigen invloed en sturingskracht gaan ontdekken. De cursist hebt zelf invloed op een escalatie, weet wat de cursist doet! {20 minuten}

9. De training wordt afgesloten met een individuele reflectie(vragenlijst, inzichten, conclusies) en uitleg van het huiswerk. Om te zorgen dat deelnemers echt gaan zien en ervaren wat ze doen en wat hun persoonlijke aandeel is gaan ze naar huis met de opdracht (praktijk, individueel, schrijven) dagelijks minstens 1 moment te noteren waar de communicatie ongewenst verliep. Bijvoorbeeld een situatie met andere ouders, kinderen of de medewerkers van de kinderopvang. Van deze situaties beschrijf de cursist wat er gebeurde, hoe de cursist hebt gereageerd, wat het effect was en wat de cursist als effect had willen hebben.
{15 minuten}

Studiebelasting: 3 uur training, huiswerk 3 uur.

Thema's: Basiscommunicatie, Samenwerking in de groep, Samenwerking ouders en pedagogisch medewerkers

Dagdeel 2 / Change: hoe verbindend en open te communiceren?

Leerdoelen:

- ✓ verschil tussen communicatie op inhoud- en betrekkingenniveau ervaren.
- ✓ verschil ervaren tussen “beladen” en “verbindende” communicatie.
- ✓ “The teacher comes when the soul is ready, not the Ego”. Vertrekpunt van handelen is dat verandering begint bij het Eigen Ego. Wij kunnen alleen onszelf veranderen, niet de ander.

Werkvormen:

1. Input theorie communicatie, plenair. *Communicatie= beladen en/of ontspannen. ABC-model [Affect, Behaviour & Cognition], “the benefit of being present’.*
2. Inventariserende groepsopdracht: huiswerk KPS-ën van 14 dagen. Dialoog tussen ouders en pedagogisch medewerkers.
3. Koppeling praktijkinput deelnemers aan theorie communicatie, plenair: verbindende communicatie, dankbaarheid en “fault finder - benefit finder’.
4. Individuele casus + vragenlijst . *Rapunsel laat je vlechten neer.*
5. Demonstratie rollenspel door trainer over ouder-kind en ouder-pedagogische medewerker situaties als casus voor inventariserende groepsopdracht: Hoe kan het anders.
6. Koppeling praktijkinput deelnemers aan theorie communicatie, plenair: Niet zeggen, maar doen. Kennismaking met werkbare communicatie technieken.
7. Individuele casus + vragenlijst. *Sesam open u.*
8. Plenair. Inbrengen van KPS= kritische, pedagogische situaties gericht op samenwerken.
9. Individuele vragenlijst en huiswerk “*samenwerken en welbevinden, op zoek naar succesmomenten*”.

Inhoud:

De leerdoelen van dagdeel 2 resulteren in de eerste vaardigheden voor een verbeterde *basiscommunicatie* op een dieper niveau.

1. Het begint met een korte theoretische kennismaking (klassikaal, powerpoint, film) over verbindende en beladen communicatie. Hierna heeft de deelnemer algemene kennis van communiceren met emoties. En inzicht in dat het anders kan. {20 minuten}
2. Met deze mogelijkheid in gedachten wordt het huiswerk besproken (gesprek in duo’s). Er wordt gekeken naar waar de deelnemers tegenaan gelopen zijn en wat ze zichtbaar anders willen. Hier wordt dialoog tussen ouders en pedagogisch medewerkers gestimuleerd. {20 minuten}
3. Klassikaal worden de belangrijkste struikelblokken uit het huiswerk verzameld. Deze worden gebruikt als vertrekpunt voor het theoretische verhaal over zelfmanagement en

egocentrisme (klassikaal, kennis, powerpoint). Opnieuw wordt de nadruk gelegd om kennis uit de theoretische uitleg te combineren met de communicatie uit de praktijk. Onder het motto “Wat niet uitkomt, komt niet aan.” Als de theorie geen waarde lijkt te hebben, komt het niet aan. De waarde maken we zichtbaar door directe koppeling aan de praktijk en door te laten zien dat uit de theorie pragmatische oplossingen komen die direct resulteren in een verbeterde *basiscommunicatie, samenwerking en welbevinden*. {25 minuten}

4. *Rapunsel laat je vlechten neer*. Na alle informatie is het weer tijd voor een individuele opdracht voor de deelnemer (vragenlijst, inzichten, conclusies) om goed zijn/haar persoonlijke situatie in beeld te houden. {10 minuten}
5. De trainers spelen 2 rollenspelen (macro niveau): 1] tussen volwassene en kind, 2] ouder en pedagogisch medewerker. Vervolgens gaan de deelnemers inventariseren wat de cursist anders zou kunnen hebben gedaan in deze fictieve situaties en hoe (groepsopdracht, brainstorm). Deze keer zitten de ouders en pedagogisch medewerkers door elkaar. {30 minuten}
6. De resultaten van de inventarisatie worden gepresenteerd (klassikaal). Om vervolgens te worden aangevuld en uitgebreid met de theorie (kennis, powerpoint, filmpje) over hoe de cursist van beladen naar verbindende communicatie gaat. Hier gaat de deelnemer kennismaken met nieuwe verbindende communicatietechnieken. Deelnemers gaan het effect van focus en doen/zijn ontdekken en ervaren. Hier wordt direct een link gemaakt met de ingebrachte inventarisaties. Dit wordt allemaal in het kader gezet van wat ‘ik’ mogelijk anders kan doen in de praktijk. Resultierend in verbeterde *communicatie, samenwerking en welbevinden*. {30 minuten}
7. Voordat we daadwerkelijke overgaan naar de casuïstiek uit de praktijk is er weer een moment van zelfreflectie. Individueel (vragenlijst, inzichten, conclusies) reflecteert de cursist op de inventarisatie en de theorie. Bovendien kiest de deelnemer een praktijksituatie uit het huiswerk waar hij/zij samen met de groep over wil nadenken over hoe de nieuw aangedragen technieken zouden kunnen worden ingezet. {10 minuten}
8. *KPS!* Daarna gaan we over op de praktijk. Deelnemers brengen een situatie in waarbij het gaat om communicatie tussen volwassenen (ouders en/of pedagogisch medewerkers) of tussen volwassenen en kinderen. Deze situatie wordt nagespeeld met de trainers (klassikaal). De trainer zal escalatie volledig laten afhangen van de communicatie van de deelnemer, deze kan zijn sturingskracht gaan ervaren, benutten en controleren (rollenspel, klassikaal, feedback). Elk rollenspel wordt afgesloten met feedback uit het publiek. {20 minuten}
9. De training wordt afgesloten met een individuele reflectie (vragenlijst, inzichten, conclusies) en uitleg van het huiswerk. In het huiswerk (praktijk, individueel, schrijven) gaat de deelnemer op zoek naar de succesmomenten. Om communicatiestijlen te veranderen hebben mensen het nodig successen te zien. Dit stimuleert de ontwikkeling en motiveert om door te gaan. De opdracht is dagelijks minstens 1 moment te noteren waar de communicatie gewenst verliep of waar de cursist het anders hebt gedaan dan gebruikelijk. Bijvoorkeur een

Curriculum Happy Go Lucky Interactie Training!

situatie met andere ouders, kinderen of de medewerkers van de kinderopvang. Van deze situaties beschrijf de cursist wat er gebeurde, hoe de cursist heeft gereageerd, wat het effect was en waar het heel moeilijk was of niet lukte. {15 minuten}

Studiebelasting: 3 uur training, huiswerk 3 uur.

Thema's: Basiscommunicatie, Samenwerking in de groep, Samenwerking ouders en pedagogisch medewerkers, welbevinden.

Dagdeel 3 / Refreeze: hoe verbindend communiceren te internaliseren en te ritualiseren?

Leerdoelen:

- ✓ Inzicht in de “pressure cooker”. Verschil tussen “beladen” en “verbindende” communicatie in dynamische situaties die aanzetten tot het verliezen van geduld en nuance.
- ✓ Inzicht in het verschil tussen negatieve en positieve uitgangspunten bij communiceren.
- ✓ Inzicht in het ontspannende effect van rust en geconcentreerde ademhaling tijdens spanningsvolle situaties.
- ✓ Neerzetten van een verbindend en ontspannend maatwerk-ritueel voor ieder individu om spanningsvolle situaties te neutraliseren.

Werkvormen:

1. Input theorie communicatie, plenair. *Verbindende communicatie tijdens crisis.*
2. Inventariserende groepsopdracht: huiswerk KPS-ën van 14 dagen. Dialoog tussen ouders en pedagogisch medewerkers.
3. Koppeling praktijkinput deelnemers aan theorie communicatie, plenair: The nature of change: change is hard – change is possible, ‘het veranderlijke brein’.
4. Individuele casus + vragenlijst . *Kus mij zei de kikker tegen de prinses.*
5. Uitleg en oefenen van nieuwe technieken. Plenair.
6. Inventariserende groepsopdracht: gebruik van de nieuwe technieken. Dialoog tussen ouders en pedagogisch medewerkers.
7. Koppeling praktijkinput deelnemers aan theorie communicatie, plenair: verbindende communicatie realiseren door doen, ritualisering en ‘the power of full engagement’.
8. Vormgeving rituelen in duo’s over ouder-kind en ouder-pedagogische medewerker situaties.
9. Rollenspel. Uitproberen van ontwikkelde rituelen in KPS= kritische, pedagogische situaties gericht op samenwerken.
10. Individuele vragenlijst en huiswerk *“gelukkig werken en succesvol verbindend communiceren”*.

Inhoud:

De leerdoelen van dagdeel 3 resulteren in een groei en uitbreiding van de aangeleerde vaardigheden voor een verbeterde *basiscommunicatie* op een dieper niveau. De eerste vooruitgang is geboekt in de makkelijke situaties, in dit dagdeel zal dit uitgroeien naar beheersing en toepassing in dynamische situaties.

1. Het begint met een korte theoretische kennismaking (klassikaal, powerpoint, film) over verbindende en beladen communicatie tijdens ‘crisis’ en situaties met tijdsdruk of veelvuldig schakelen. Hierna is de kennis van de deelnemer over verbindend communiceren volledig. {15 minuten}

2. Met deze toegevoegde inzichten in gedachten wordt het huiswerk besproken (gesprek in duo's). Er wordt gekeken naar de succes en de mislukkingen van de deelnemers en waar het niet is gelukt. Wederom wordt dialoog tussen ouders en pedagogisch medewerkers gestimuleerd. {20 minuten}
3. Klassikaal worden de belangrijkste struikelblokken uit het huiswerk verzameld. Het gaat erom om niet in een monoloog te zitten, maar in een dialoog, niet in een debat, maar in een dialoog. Deze worden gebruikt als vertrekpunt voor de uitleg en het gemeenschappelijk oefenen van communicatietechnieken gericht op verbinding en *welbevinden* (klassikaal, kennis, powerpoint). De deelnemer gaat in dit dagdeel ontdekken en vaardig worden in communiceren met een positief uitgangspunt. Opnieuw wordt een koppeling gemaakt tussen praktijk en theorie. Welke techniek zou waar werken en hoe zou de cursist die in die situatie kunnen uitvoeren. {15 minuten}
4. Na alle informatie en voordat de deelnemers de technieken gaan oefenen, is het weer tijd voor een individuele opdracht voor de deelnemer (vragenlijst, inzichten, conclusies) om goed zijn/ haar persoonlijke situatie in beeld te houden. {10 minuten}
5. De eerste techniek is een luisteroefening (duo's, meso niveau). Vervolgens worden er cognitieve technieken geoefend op micro niveau, welke direct de gedachten, emoties, overtuigingen, meningen en aannames ombuigen zodat de belasting van de communicatie verdwijnt (klassikaal uitleg, oefenen in duo's). Waardoor de communicatie een positieve klank krijgt. Daardoor kan er verbinding ontstaan tussen mensen, of het nu volwassenen zijn of kinderen. Ten slotte wordt met een fysieke ademhalingstechniek en glimlachen gewerkt aan "Mindfulness", het aanwezig zijn bij alles wat de cursist doet en zegt (klassikaal). Op dit punt gaan de kinderen 'winnen', want als ouders en pedagogisch medewerkers fysiek en mentaal meer aanwezig zijn, wordt het *spelen en leren ondersteund en gestimuleerd*. {30 minuten}
6. Vervolgens gaan de deelnemers inventariseren hoe en wanneer de cursist deze nieuwe technieken zou kunnen gaan toepassen. Waar en wanneer zou de cursist wat gebruiken (groepsopdracht, brainstorm). Deze keer zitten de ouders en pedagogisch medewerkers weer door elkaar. {15 minuten}
7. De resultaten van de inventarisatie worden gepresenteerd (klassikaal). Om vervolgens te worden aangevuld en uitgebreid met de theorie (kennis, powerpoint, film van cursist) over hoe de cursist verandering realiseert: het creëren van nieuwe constructieve gewoonten door ritualisering. Hier gaat de deelnemer kennismaken met het menselijke gebrek aan doorzettingsvermogen en de kracht van rituelen. Invoeren van rituelen blijkt noodzakelijk om nieuwe gewoonten in te voeren en ook vol te houden. Daarom zijn de gekozen technieken uit deze opleiding pragmatisch, makkelijk toe te passen en hebben ze bewezen direct resultaat op te leveren, broodnodige kenmerken om de motivatie te behouden. De deelnemers leren de vaardigheid rituelen vorm te geven en te introduceren in hun eigen leven. De basis van deze rituelen zijn uiteraard de aangeleerde technieken, deze rituelen

worden gewoonten en zullen blijvend resulteren in verberde *communicatie, samenwerking en welbevinden*. {20 minuten}

8. Elke deelnemer gaat twee rituelen vormgeven voor zijn of haar eigen leven. Deze worden besproken in duo's (dialoog). De theorie over rituelen begrijpen is één ding, maar het is een vaardigheid om rituelen succesvol in een leven te introduceren (succesvol = je blijft het volhouden en het resulteert in een nieuwe gewoonte). De succeskans stijgt naarmate de invulling of de vorm van het ritueel SMAL is gedefinieerd: Specifiek Moment, Actie, Locatie. {20 minuten}
9. Klassikaal worden de nieuwe rituelen geoefend. Deelnemers brengen een situatie in waarbij het gaat om communicatie tussen volwassenen (ouders en/of pedagogisch medewerkers) of tussen volwassenen en kinderen en vertellen hun nieuwe ritueel. Deze situatie wordt nagespeeld met de trainers (klassikaal). De trainer zal het verloop volledig laten afhangen van de communicatie en toepassing van de techniek van de deelnemer, deze kan zijn het gebruik van de techniek gaan ervaren, benutten en controleren (rollenspel, klassikaal, feedback). Elk rollenspel wordt afgesloten met feedback uit het publiek. {20 minuten}
10. De training wordt afgesloten met een individuele reflectie (vragenlijst, inzichten, conclusies) en uitleg van het huiswerk. In het huiswerk (praktijk, individueel, schrijven) gaat de deelnemer zijn rituelen introduceren en doen. Voordat een ritueel een gewoonte wordt, is doorzetten noodzakelijk. Daarom moet de deelnemer een dagboek bijhouden gedurende twee weken over zijn of haar ervaringen. De hoofdfunctie van het dagboek is het ritueel onder de aandacht houden. Daarnaast is registratie van het verloop van de KP-situatie goed voor de reflectie, omdat het mogelijk is dat de vormgeving niet goed was of dat mensen alsnog in hun valkuil kunnen stappen en dus het ritueel bijgesteld moet worden. Opdracht is om een foto/beeld mee te nemen naar de terugkomsessie, dat het gevoel over de aangeleerde ritualisering weergeeft. {15 minuten}

Studiebelasting: 3 uur training, huiswerk 3 uur.

Thema's: Basiscommunicatie, Samenwerking in de groep, Samenwerking ouders en pedagogisch medewerkers, welbevinden, Steunen en stimuleren van spelen en leren.

Dagdeel 4: Terugkomsessie

Leerdoelen:

- ✓ Inzicht in het resultaat van de rituelen.
- ✓ Vaardig in het (her)vormgeven van bestaande rituelen en introduceren van nieuwe.
- ✓ Stilstaan bij het doorlopen van groepsprocessen en groeiprocessen.

Werkvormen:

1. Plenair. Inbrengen van ervaringen en huiswerk KPS-ën van 14 dagen.
2. Koppeling deelnemersinput aan vormgeving, effectiviteit en resultaten van de rituelen, herhaling en persoonlijke feedback. 'wat werkt dat werkt'
3. Ervaringen delen en dialoog tussen ouders en pedagogisch medewerkers.
4. Afronden, afsluiten en vieren.

Inhoud:

De terugkomsessie is enerzijds bedoeld om te reflecteren op de individuele rituelen. Maar het is ook de afsluiting van het groepsproces. Stilstaan bij het traject dat de ouders en de pedagogische medewerkers samen hebben afgelegd. Een traject waarbij vele praktijksituatie de revue hebben gepasseerd en iedereen zich heeft gecommitteerd om zich in te zetten voor een verbetering en een verbinding naar elkaar en naar de kinderen.

1. Klassikaal worden de foto's/beelden over de ritualisering en de ervaringen van het huiswerk verzameld (feedback). Zijn de rituelen geslaagd of hebben ze gefaald? {30 minuten}
2. Er zal een kritische blik worden geworpen op de vormgeving van de rituelen en gekeken worden naar waar het moet worden bijgesteld. Ook kijken we in de toekomst, welke technieken wil de cursist nog meer in het leven brengen en hoe. {30 minuten}
3. De deelnemers gaan nog eenmaal samen in gesprek (duo's, dialoog, reflectie) over hun rituelen, ervaringen en plannen. Wederom worden pedagogisch medewerkers aan ouders gekoppeld en wordt er gezorgd dat iedereen verschillende gesprekspartners heeft gehad, een aandachtspunt voor de hele opleiding. {30 minuten}
4. En afgerond met het uitdelen van de certificaten onder het genot van een glaasje en een gezellig gesprek. {30 minuten}

Studiebelasting: 2 uur training.

Thema's: Basiscommunicatie, welbevinden